

GŁOS

PODHALA

aktualny tygodnik powiatów: gorlickiego, grybowskiego, limanowskiego, makowskiego, nowosądeckiego, nowotarskiego i żywieckiego

POD KIEROWNICTWEM KOMITETU REDAKCYJNEGO.

Adres Redakcji i Administracji: Nowy Sącz, ul. Szwedzka 8.	Własne oddziały redakcyjne na całym Podhalu. Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od 5 — 6 popołudniu.	Godziny urzędowe Redakcji: od 10—11 przedpoł. i od 4—6 popołudniu.
PRENUMERATA: Miejscowa miesięcznie wraz z dostawieniem do domu: 1 zł. Zamiejscowa: miesięcznie 1-20 zł. Wpłacać na konto czekowe Administracji.	Konto czekowe PKO. 409.090 TELEFON Nr. 210.	CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenie zwykłe za 1 mm. 40 gr., w tekście 50 gr., przed tekstem 80 gr. — Kolumny ogłoszeń zwykłych składają się z trzech szpalt. — Przy miesięcznym wzgl. dłuższym ogłoszeniu znaczna zniżka.

Budżet Państwowy na rok 1931-32

(Generalny referat posła Miedzińskiego)

Na posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej w dniu 29 stycznia b. r. generalny referent budżetu, poseł Miedziński (BBWR) wygłosił przemówienie, oświetlające poszczególne cyfry budżetu na tle sytuacji gospodarczej Państwa.

Na samym wstępie poseł Miedziński stwierdził, że komisja budżetowa przepracowała budżet Państwa na r. 1931-1932 bardzo rzeczowo. Wynik ostatecznych prac komisji przedstawia się w budżecie następująco:

DOCHODY: 2 miljardy 857 milionów 312 tysięcy i 474 zł.

WYDATKI: 2 miljardy 856 milionów 985 tysięcy 154 zł.

NADWYŻKA zatem wynosi: 327 tysięcy 320 zł.

Wprawdzie poprzednie budżety zamykały się często o wiele większą nadwyżką, ale zazwyczaj były to cyfry nierealne, bo życie wytwarzało później zgoła inną sytuację. To, co widzimy w tegorocznym zestawieniu, jest właśnie urealnieniem budżetu.

Referent wykazuje dalej na tle światowego kryzysu, że Polska przechodzi obecnie okres stosunkowo łagodny. Mimo to sytuacja zmusza nas do wyłączonej pracy. Główną rzeczą, to rozpiętość cen produktów rolnych i przemysłowych. Zrazu Rząd dążył do podniesienia cen produktów rolnych, ale ze względu na niski poziom cen na rynku światowym, droga ta okazała się niezbyt skuteczną. Obecnie więc Rząd dąży do obniżenia cen produktów przemysłowych, co jest znacznie odpowiedniejsze. Jeżeli bowiem nie można rolnikowi pomóc, by przy sprzedaży swoich artykułów więcej zarobił, to należy mu pomóc w ten sposób, by przy kupnie artykułów dla niego potrzebnych mniej wydał.

Trudno dziś myśleć o poprawie cen zboża, skoro zapasy jego rosną w świecie z roku na rok. Poprawa naturalnie mogłaby nastąpić, gdyby urodzaj, jaki nastąpi, nie dawał zbytnej nadwyżki.

Dруга sprawa to obniżka cen w hurcie i w

drobnej sprzedaży. Różnica między rozwojem cen surowców a artykułów gotowych występuje dziś bardzo jaskrawo. Jest rzeczą konieczną, by ceny artykułów przemysłowych spadły również w drobnej sprzedaży.

Na obniżenie cen produktów przemysłowych Rząd nie może wpłynąć drogą kar i zarządzeń, bo to nie prowadzi do celu. Musi to nastąpić wśród kupców zrozumienie własnych interesów. A jest rzeczą pewną, że ceny przemysłowe w Polsce mogą być bez niczyjej krzywdy obniżone conajmniej o 10 procent. Obniżenie to wpłynęłoby również na zmniejszenie budżetu, w którym oszczędności z tego tytułu dałyby około 80 milionów złotych.

Mamy dzisiaj również możliwości uzyskania kredytów zagranicznych; Europa bowiem widzi, że w Polsce jest stałość i pewność stosunków, czego nie ma np. w Niemczech po ostatnich wyborach (14-go września 1930 r.)

Referent zwraca uwagę na konieczność uporządkowania gospodarki i obciążeń samorządowych. Gospodarka samorządowa wywołuje w społeczeństwie coraz większe narzekania i wydatki w samorządach muszą być uszczuplone. Podatki samorządowe nie mogą ludności zbyt obciążać, bo wtedy ludność ta dusi się przy uiszczaniu podatków państwowych.

Dłuższą chwilę zatrzymał się poseł Miedziński nad gospodarką w przedsiębiorstwach państwowych. Niektórzy narzekają, że tych przedsiębiorstw powstaje za dużo, że należałoby zostawić więcej swobody przedsiębiorstwom prywatnym. Mówca stwierdza, że gdzieindziej rządy w zakresie o wiele większym przykładają rękę do poszczególnych dziedzin gospodarki, u nas zaś Państwo wkracza tylko tam, gdzie tego wymaga konieczność.

W zakończeniu swego przemówienia, poseł Miedziński poruszył niektóre sprawy, dotyczące sposobu wykonywania budżetu, poczem zaproponował przyjęcie preliminarza w brzmieniu przedłożonem.

Projekt organizacji robót gminnych w Małop.

Inż. W. GEISSLER.

(Ciąg dalszy.)

(Uwagi ogólne).

Gdybyśmy to tempo robót rozwinęli we wszystkich powiatach Rzeczypospolitej, jak również w sposób właściwy wykorzystali to źródło energii, jakie tkwi w dobrze zorganizowanym szarwarku, można przyjąć na każdy powiat średnio 12 km. budowy dróg rocznie, co przy 265 powiatach w Państwie czyni rocznie 3.000 km. Oczywiście, że powiaty bogate, równinne, gdzie budowa jest łatwą i taną, będą mogły wykonać 20-30 km., zaś powiaty uboższe górskie, gdzie budowa jest bardzo trudną i kosztowną, nie więcej jak 1-5 km.

Na intensywność prac w zakresie rozbudowy sieci drogowej wpływać będzie w pierwszym rzędzie potrzeba, jak podniesienie rolnictwa jego oprzemysłowienie, eksploatacja naturalnych skarbów ziemi i rozwijanie się przemysłu i handlu.

To tempo budowy dróg po 3.000 km. rocznie pozostawia nas wprawdzie pod względem gęstości sieci drogowej o 50 lat poza Niemcami, 90 poza Anglią a 115 poza Francją, jednakowoż i potrzeby

nasze ze względu na poziom produkcji narazie do większych wysiłków jak budowa podanych ilości km. dróg rocznie nas zmuszają.

W przyszłości stosunki ekonomiczne i jak powiedzieliśmy już, potrzeba wpływać zawsze będzie na intensywność robót w tym kierunku.

W Małopolsce racjonalna organizacja szarwarków została opóźniona skutkiem ustawicznych zmian w organizacji Zarządów drogowych od samego początku Państwa Polskiego.

Wreszcie kiedy przed 2-ma laty (w r. 1929) wprowadzono jednorowocność administracji na sposób, jaki istniał od samego początku utworzenia Zarządów w b. zaborze Rosyjskim, rozpoczęto i tutaj pracę nad ujęciem sprawy szarwarków we właściwą formę. Organizacje szarwarków u nas nie będą różnie od wprowadzonych w b. zaborze Rosyjskim co do zasad, atoli z powodu różnic w ustroju administracji samorządów będą istniały pełne różnice co do formy. Jednostka administracyjna jak powiat w b. zaborze Rosyjskim jest podzieloną na kilka do kilkanaście gmin miejskich i wiejskich, na czele których stoją

naczelnicy, każda gmina wiejska składa się z pewnej ilości wsi ze sołtysami na czele.

W Małopolsce każda wieś stanowi osobną gminę z wójtem na czele.

W powiecie przeto mamy zazwyczaj 100 do 200 gmin. Gmina zatem w Małopolsce jest zazwyczaj małą jednostką administracyjną, często za słabą ekonomicznie, aby ciężarom, jakie z tytułu obowiązków publicznych na nią spadają, podołać mogła. Tak więc nieraz zdarza się, że w pewnej gminie (wsi), składającej się z 40 chałup, nie ma żadnego odcinka drogi państw. wojew. czy powiat. natomiast kilkanaście a nawet kilkadziesiąt km. dróg gminnych, podczas gdy gmina stosunkowo dość zamożna, licząca np. 400 domów, leży przy węźle dróg, utrzymywanych kosztem państwa lub powiatu, a dróg gminnych posiada zaledwie znikomy odcinek.

Największym nawet wysiłkiem nie zdoła gmina pierwsza doprowadzić wszystkich swych dróg do stanu możliwej komunikacji i w tym stanie ich utrzymywać, podczas gdy druga gmina korzysta w całej pełni z dróg, utrzymanych kosztem większych jednostek administracyjnych, na dochody których składa się również i owa mała uboga gmina, nie mająca za to odpowiedniego ekwiwalentu. C. d. n

Kurs świetlicowy Związku strzeleckiego.

Frekwencja kursu świetlicowego, urządnego, w Nowym Sączu przez Zw. strzelecki pod egidą pow. kmdta prof. Strzeleckiego w dniach 7 i 8 bm. przeszła wszelkie oczekiwania. Mimo, iż kurs był pomyślanym dla 50 osób zebrało się w szkole im. Konarskiego ponad 70 słuchaczy, przeważnie nauczycieli z powiatu nowosądeckiego (60 osób) z pow. limanowskiego (5 osób) z grybowskiego nikt się niestety nie zjawił.

Kurs rozpoczął się dnia 7-go bm. o godz. 8:30 rano, po przyjęciu i wskazaniu miejsc przez dyr. p. Milówkę. Na sali głównej zasiadli: starosta dr. Łach, ks. Jan Dąbrowski, prezes Strzelca inspektor Gajewski i zastępca tegoż p. Przybyłowicz, kmdt. prof. Strzelecki, nadto wykładowcy prof. Zółciński z Krakowa oraz prof. Regulski z Warszawy.

Przywitał zebranych ks. Dąbrowski w imieniu zarządu Powiatu poczem przemówił p. starosta dr. Łach. Przedstawiwszy stanowisko społeczne nauczycielstwa przed wojną, wskazał na zadania dzisiejszego nauczyciela — obywatela, witając zebranych. Trzecie gorące przemówienie wygłosił insp. szkolny Gajewski, przedstawiając, że nie rozkaz czy apel zgromadził na kursie nauczycielstwo, ale porządek i obowiązek patriotyczny. Nie trzeba bowiem w dzisiejszej pracy oświatowej i społecznej szukać wzorów Sobieskich czy Batorych skoro mamy wzór idealny prawdziwego pracownika państwowego Marszałka Piłsudskiego! Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta i Marszałka Piłsudskiego zakończył p. inspektor swe przemówienie. Następnie po powitaniu zebranych przez delegata Związku nauczycielstwa p. dyr. Bodzionego postanowiono wysłać depezę do Nowosądeczanina pana viceministra Oświaty p. Pierackiego.

Kurs trwał dwa dni i przyniósł słuchaczom oprócz wiadomości prawdziwe zadowolenie. (S. Kl.)

Czytajcie i rozpowszechniajcie „GŁOS PODHALA“

Likwidacja ostatnich śladów pańszczyzny na Spiszu.

W dnin 30 stycznia br. komisja reform rolnych rozważała wniosek p. Gwidza i kolegów Bezp. Bloku Współpracy z rządem w sprawie likwidacji stosunków żelarskich na Spiszu. Projekt ustawy referował pos. Hyla. Jak już w swoim czasie pisaliśmy, na Spiszu polskim istnieją 32 rodziny „żelarskie” które z 32 hektarów lichego gruntu, pastwiska i trochę drzewa odrabiali właścicielom majątków Falsztyna i Niedzicy łącznie 5.205 dni roboczych w roku. Był to rodzaj nieznośnej pańszczyzny, którą dopiero Rządu obecne dokładnie zbadały i przy rzeczowej współpracy posłów podhalańskich z BB. postanowiły ostatecznie zlikwidować.

Po referacie posła Hyla komisja uchwaliła projekt ustawy w trzech czytaniach.

Z sali sądowej.

Przez półtora roku pod zarzutem sprzeniewierzenia.

Przed około półtora rokiem mała Helenka X uczennica II klasy szkoły powszechnej w Jamowej zabrawszy swojemu ojcu dwa banknoty stułotowe przeznaczone na zakupno krowy dokonała pierwszej w swem życiu, ale zato nader „korzystnej” transakcji zakupiwszy u swej rówieśniczki i koleżanki sznurek koralik i balonik za owoch 200 zł.

Ojciec dziewczęcia widząc stratę zwrócił się bezwzględnie do kierownika szkoły p. Henryka Janusza z prośbą o interwencję; dzięki usilnym staraniom kierownika Janusza odzyskał ojciec nieopatrznej Helenki część pieniędzy, bo tylko 100 zł.

Na skutek dochodzeń wdrożonych przez władze bezpieczeństwa zawiadomione w międzyczasie o fakcie powyższym, oskarżony został o sprzeniewierzenie... p. Henryk Janusz.

Rozprawa przeprowadzona przeciwko p. Henrykowi Januszowi, wykazała w całej pełni bezzasadność oskarżenia a zapadły wyrok uwalniający zrehabilitował niewinnie podejrzanego.

Oskarżonego bronił Dr. Józef Toczewski.

ROZPRAWA APELACYJNA przeciwko panu Tokarczykowi z Piwnicznej, oskarżonemu przez burmistrza Marciszewskiego o obrazę honoru, wywołaną na wiecu B.B. w Piwnicznej przez pewne okrzyki odbędzie się w Nowym Sączu w najbliższym czasie.

Jest to rzeczywiście, ciekawa sprawa polegająca zdaje się na miejscowej nienawiści, za którą ma obecnie odpowiadać pan Tokarczyk. Inna rzecz, że w powyższej sprawie zarzutów przeprowadza prokurator nowosądecki dochodzenia, ciągnące się od trzech tygodni. Rozprawa zależy zatem w wielkim stopniu od wymienionych dochodzeń!

A. DRZEWIŃSKI (instr. T. W. Pow.)

Kilka słów o jedwabnictwie.

Jak wiadomo, ojczyzną jedwabnika są Chiny, gdzie na 4000 lat przed Narodzeniem Chrystusa zajmowano się już hodowlą jedwabnika. Ponieważ hodowla ta dawała Chinom kolosalne dochody, dlatego długie wieki strzegli oni jej tajemnicy przed narodami obcymi.

Pierwsze zaczątki hodowli jedwabnika w Europie były w Grecji, później hodowla ta przedostała się do Włoch, wreszcie do Francji, i dalej na wschód do Szwajcarii, Austrii i Niemiec. Jedwabnictwo w Polsce znane już było w czasie rozbiorów, sadzono morwy i hodowano jedwabniki na dworach wielkich Panów i szlachty. Niestety, po rozbiorze Polski zapoczątkowana akcja w tym kierunku zaczęła upadać a to z braku inicjatorów.

Po wojnie światowej i odzyskaniu niepodległości akcja jedwabnicza na nowo odżyła, a w roku 1924

powstała pierwsza stacja jedwabnicza w Milanówku pod Warszawą.

W latach następnych, tj. 1926 i 1927 powstało Towarzystwo Popierania Jedwabnictwa w Polsce z siedzibą w Warszawie oraz zorganizowano stacje jedwabnicze w Bielsku i Gnieźnie, gdzie rokrocznie odbywają się kursy jedwabnicze. U nas w powiecie Szkoła rol. żeńska w Podegrodziu uczy również swoje uczennice tej hodowli, korzystając z tego, że w Podegrodziu są drzewa morwowe.

Jakkolwiek hodowla jedwabników nie wymaga znajomości filozofii, to jednak trzeba mieć pewne w tym kierunku dane, ażeby cała praca i włożony kapitał nie poszły na marne.

Dwie rzeczy, może najważniejsze bez których akcja jedwabnicza nie mogłaby się należycie rozwijać to dobre chęci i zrozumienie własnego interesu, bowiem do pracy tej powołani są w pierwszym rzędzie rolnicy, gdyż mając własny grunt, mogą rozwijać hodowlę drzew morwowych, których liście służą za pokarm dla jedwabników.

Polska dotychczas wydaje ogromne sumy za jedwab, który sprowadza się z zagranicy. — To też czynnik miarodajny przekonawszy się, że hodowla jedwabników w kraju może być z powodzeniem prowadzona, tym instytucjom, które tę akcję propagują idą jak najdalej na rękę.

Podstawą jedwabnictwa, jak już wspomniałem jest drzewo morwowe, którego liście służą za pokarm dla gąsienic jedwabnika.

Jak wiadomo morwa dzieli się na kilkanaście odmian z których najodpowiedniejszą odmianą dla obszarów Polski jest morwa biała i tylko tę odmianę powinniśmy hodować. Morwa nie wymaga specjalnego terenu czy najlepszych ziem, można ją sadzić przy drogach, koło domu, na miedzach, urwistych zboczach, na nieużytkach byleby nie na szturze, kamieniu i na moczarach, gdyż na takich ziemiach drzewo morwowe wcześniej czy później zmarniałoby nie przynosząc żadnych korzyści.

C. d. n.

Odpowiedzi Redakcyj.

NACZELNIK GMINY W ZAW... Wiemy, że uchwałą „Piasta” gminy nie mają prenumerować „Głosu Podhala”, organu BB. Niech się pan nie boi, gazety więcej przesyłać nie będziemy, stosownie do Pańskiego pisma l. 12.31. dziwnym się natomiast, że Pana obywatelstwo utrzymuje jeszcze na stolcu naczelnika! Ludzie pańskiego pokroju skończyli się przed majem 1926 roku.

P. JÓZEF GROMCZAK. NISKOWA. Należy zwrócić się do Kasy skarbowej o obliczenie! Płacić musi się bewarunkowo!

P. JAŃCZAK WŁAD. N. SĄCZ. Sprawę tę poruszaliśmy i sędzimy, że nie zostanie zapomnianą! Zresztą mówić o tem musi kuratorjum krakowskie względnie ministerstwo. milczenie, nasze nic nie szkodzi!!!

P. JAN MATUSIK. ŁĄCKO. Prenumerata zapłaconą do 1 kwietnia 1931. Dziękujemy!

RADNY GMINNY ŚWIDNIK. Wobec żądania naczelnika gminy (!!) przestajemy gazetę wysyłać! Prosimy się zwrócić o wyjaśnienie do tego pana!

PAN ŚĘDZIA B. Sprawy nie zaniedbamy Rozumiemy oburzenie, jednak chwilowo trudno! Spodziewamy się wyjaśnienia ze strony szkoły!

Podziękowanie.

Zarząd Oddz. Związku strzeleckiego w Gołębkwicach pozwala sobie złożyć serdeczne podziękowanie za użyczenie sali P. Komisarzowi Wagnerowi wraz właścicielowi domu Tomaszowi Migaczowi, gdzie odbyła się zabawa strzelecka w dniu 7 bm.

Zarząd i Komenda Oddziału Z. S. T. W.

MAGISTRAT KRÓL. WOL. M. NOWEGO SĄCZA.

L: 2246/V/31 Nowy Sącz, dnia 31. stycznia 1931.

Ogłoszenie.

Starostwo powiatowe nowosądeckie po wysłuchaniu opinii Komisji cennikowej ustaliło następujące ceny maksymalne pieczywa i wyrobów masarskich w sprzedaży detalicznej z ważnością od dnia 31. stycznia 1931. r.

1 kg. chleba żytniego z 65—70% mąki	36 gr.
5 1/2 dkg. bułki wiedeńskiej	5 „
7 dkg. bułki polskiej	5 „
1 kg. mięsa wołowego II kl.	1'50 zł.
1 kg. „ „ III kl.	1'20 „
1 kg. cielęciny	1'60 „
1 kg. mięsa wieprz. (żeberka, głowa)	1'20 „
1 kg. „ „ (boczek, karkówka)	1'80 „
1 kg. kotletów szynki surowej	2'20 „
1 kg. słoniny bielu	2'20 „
1 kg. słoniny solonej	2'40 „
1 kg. słoniny wędzonej	2'60 „
1 kg. błony	2'60 „
1 kg. sadła starego	2'80 „
1 kg. szynki wędzonej	3'— „
1 kg. szynki gotowanej w całości	3.80 „
1 kg. szynki krajanej	4'60 „
1 kg. szynki westfalskiej	4'— „
1 kg. wędzonki surowej	2'40 „
1 kg. gotowanej wędzonki	2'80 „
1 kg. kiełbasy siekanej	2'40 „
1 kg. kiełbasy krajanej i polędwicowej	3'— „
1 kg. salcesonu	2'— „
1 kg. salcesonu (głowizny)	2'40 „
1 kg. kiszki paszтетowej	2'60 „
1 kg. kiszki kaszanej	0'80 „
1 kg. kiszki bułczanej	1'— „
1 kg. parówek	3'— „
1 kg. sardelek	2'80 „
1 kg. mieszaniny z szynką	3.20 „
1 kg. smalcu polskiego	3'— „
1 kg. kości	0'50 „

Winni żądania lub pobierania cen wyższych karani będą grzywną do 3.000 zł. lub karą aresztu do 6 tygodni.

Cennik należy wywiesić na widocznym miejscu w każdym sklepie lub kramie sprzedającym powyższe artykuły.

Burmistrz:

Dr. Roman Sichrawa mp.

PARCELA BUDOWLANA

80 sążni przy ul. Sienkiewicza do sprzedania. Wiadomość: KORCZ, Nowy Sącz, ul. Sienkiewicza.

Subjektka w Krynicy

poszukiwana do sklepu i zajęcia się domem, z praktyką. Świadczenia wymagane. Zgłoszenia: Początek Michał, KRYNICA ZDRÓJ, Lipowa Nr. 111.

WALNE ZGROMADZENIE

Stow. Rezerwistów i b. Wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej odbędzie się dnia 22. lutego 1931. o godzinie 4-tej popoł. w lokalu „Czytelnia Mieszkańska”. Obecność wszystkich solidarnych członków jest wymagana a Oddziały zamiejscowe wydelegują delegatów.

Sekretarz: OŁPIŃSKI.

Prezes: PASEK.

PARCELE BUDOWLANE

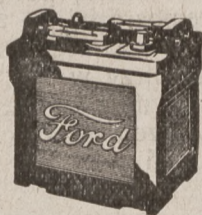
w dzielnicy Załubińcze przy ul. Kochanowskiego tanio i na dogodnych warunkach DO SPRZEDANIA

Bliższych informacji zasięgnąć można w Biurze pomiarowym inż. Franciszka Alszera, Rynek 2.

Za darmo udzielam każdej pani dobrych porad przeciw UPEŁAWOM

Każda pani się zadziwi i będzie mi wdzięczną
Anna Gebauer, Stettin
17 L. Friedrich-Eberstr. 105 (Niemcy).
Dołączyć na porotrja

NOWY
AKUMULATOR
FORDA

Oryginalny akumulator Forda, 13-płytowy, 6 Volt, 80 amp. gwarantuje pewne działanie przez okrągły rok. Przy fabrykacji zwrócono uwagę na trzy główne czynniki: szybki start, pewne działanie, trwałość. Przy obecnej cenie nie ma sobie równego pod względem taniości. W 80% samochodów wszystkich marek zastosowano akumulatory Forda. Idealny dla zasilania radio.

A. BUCZER FA-HANDL. PRZEM.
NOWY SĄCZ, Jagiellońska 51/58.

RESTAURACJA OBNIŻA CENY!

A. RZEPECKI
W NOWYM SĄCZU w RYNKU

Zawiadamia Szanownych Gości, że z powodu obniżki cen mięsa obniża ceny objadów złożonych z 3 dań do zł. 1'50, z dwu dań do 1'20

Codziennie 8 mięs do wyboru!

Otwarte od 7 do 24.

PIERWSZA RESTAURACJA
która obniżyła ceny